

بهش : زمانی کوردی
کۆلیژ: پهروهردە / شه قلاوه
زانکۆ: سه لاهه ددین
بابهت : رسته سازی پراکتیکی
په رتووکی کۆرس – پۆلی دووهم
ناوی مامۆستا : د. عمر احمد
نازناوی مامۆستا : مامۆستا
سالی خویندن: 2024-2023

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	رېستەسازى پراكتىكى
2. ناوی مامۆس تاي بەرپرس	د. عمر احمد
3. بەش/کۆلیژ	کۆلیژی پەروەردە / شەقلاوہ : بەشى زمانى کوردى
4. پەيوەندى	ژمارەى مۆبايل (07504726403)
5. يەكەى خويندن	3 کاتژمير
6. ژمارەى کارکردن	10 کاتژمير
7. کۆدى کۆرس	
8. پروفایەلى مامۆستا	<ul style="list-style-type: none"> • ناو : عمر احمد عبدالرحمن • ميژووى دامەزراندن : 1993/10/24 • شويىنى يەكەم دامەزراندن: وەزارەتى پەروەردە/پەروەردەى ھەوليز/قوتابخانەى نازەينى سەرەتايى • ميژووى وەرگيرانم لە زانکۆ: لە سالى (2000 -2001) لە بەشى کوردى کۆليژى پەروەردەى زانکۆى سەلاحەدين وەرگيرام. • بڕوانامەى بکالۆريۆس : لە 2004/7/5 بڕوانامەى بکالۆريۆسم وەرگرت لە بەشى زمانى کوردى ، لەبەر ئەوەى يەكەمى سەر بەشەكەى خۆم بووم ،راژەم گواسترايەوہ بۆ ھەمان بەش و بە(ياريدەدەرى سەرۆكى تويژەران) دامەزرام. • گواستتەوہى راژە : لە ريكەوتى 2005/1/3راژەكەم گوازرايەوہ بۆ وەزارەتى خويندنى بالا /زانکۆى سەلاحەدين /کۆليژى پەروەردە/ بەشى زمانى کوردى. • ميژووى وەرگيران لە ماستەر: لە ريكەوتى 2006/11/8 لەخويندنى بالا/ماستەر وەرگيرام لە کۆليژى زمان بەشى زمانى کوردى. • بڕوانامەى ماستەر: لە ريكەوتى 2009/3/25 بڕوانامەى ماجستيرم وەرگرت لە زمانى كورديدا • ناوينشانى نامە : فریزي بەند لە زمانى كورديدا • بڕوانامەى دكتورا: مانگى 12ى سالى 2022

<ul style="list-style-type: none"> • ناویشانی تیزی دکتورا: شیکردنه‌وهی زمانی پرۆگرامه‌کانی خویندنی کوردی له ههریمی کوردستاندا • وه‌رگرتنی نازناوی پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ر له ریکه‌وتی 2023/11/9 • گواستنه‌وهی راژه : له 2009/5/5 راژه‌که‌م گوازارایه‌وه بو کۆلیژی زمان / سۆران • نازناوهی زانستی : له ریکه‌وتی 2010/3/2 نازناوی زانستی (مامۆستای یاریده‌ده‌ر) م پی به‌خشاوه. • ناوی ئەو توێژینه‌وانه‌ی ئەنجام داون و له گوڤاره ئەکادیمییه‌کان بلاوکراونه‌ته‌وه: • ئەوانه‌ی به‌ته‌نیا ئەنجام داون: 1 -کاریه‌ری شیوه‌زاری ناوچه‌یی له نوسینه‌کانی (هیمن موکریان) دا . 2014/10/24 مجله الاستاژ. 2 - (زمانی په‌خشان زانستی و پرۆگرامه‌کانی خویندن) کتیبی زینده‌زانی پۆلی یازده و دوازه‌ی ئاماده‌یی به‌نموونه . 2014 /5/14 گوڤاری زانکۆی راپه‌رین. 3 -په‌رتوکه سه‌ره‌تاییه‌کانی خویندن له باشوری کوردستان و زمانی په‌رتوکه‌کان : DOL https://doi.org/10.54809/jkss.viL.53 4 -پێوانه‌کردنی ئاستی ره‌وانی زمانی په‌رتوکی ئابووری پۆلی دوازه‌ی ئاماده‌یی به‌پیی رینگای هه‌سه‌نگاندنی وه‌رگرتن - گوڤاری زانکۆی راپه‌رین: 2023/6/29 VoL.10-No.2 5 -جۆراوجۆری زمانی له رۆمانی (حیکایه‌ته‌کانی باوکم) ی فه‌هاد پیربالدا گوڤاری ئەکادیمیای کوردی سالی (2023) 6 -دابه‌شبوونی زاوه کوردییه‌کان به پیی تیوری (شه‌پۆله‌کان) شیوه‌ئاخاوتنی سورچی به‌نموونه گوڤاری (توێژه‌ر) - زانکۆی سۆران - 2023 -ئەوانه‌ی به‌هاوبه‌شی ئەنجام داوون: 1 -شیکردنه‌وه‌ی هه‌ندی وشه و زاواوه‌ی نوی له زمانی کوردیدا . 2012/12/11 گوڤاری ئەکادیمیای کوردی . به‌هاوبه‌شی له‌گه‌ل مامۆستا(هیوا احمد عساف) 2 -رۆلی ناوی ئەندامانی جه‌سته‌ی مرۆڤ له زمانی کوردیدا 2012/10/24 مجله الاستاژ . به‌هاوبه‌شی له‌گه‌ل مامۆستا (هیوا احمد عساف). 	
<p>گرئ، رسته، که‌رسته‌کانی رسته (بکه‌ر، به‌رکار، ئاوه‌لگوزاره)، دابه‌شکردنی رسته له‌پرووی رۆنانه‌وه، داده‌شکردنی رسته له‌پرووی واتاوه، ریزمانی کاری بوون،</p>	<p>9. وشه سه‌ره‌کیه‌کان ن</p>
<p>10. ناوه‌رۆکی گشتی کۆرس: - به‌هۆی ئەوه‌ی ئاستی سینتاکس یه‌کیکه له ئاسته‌کانی زمان بۆیه هه‌رکه‌سیک بیه‌ویت پسپۆری له‌ بواری زمانه‌وانی وه‌ربرگرتیت ، ده‌بی شاره‌زای ئەم ئاسته‌ی زمان بیت .</p>	

<p>- سینتاکس و ئاسته‌کانی تری زمان ، گرنگی سینتاکس ، ئه‌رکه‌کانی سینتاکس ، جیاوازی سینتاکس و مۆرفۆلۆجی ، میژووی سینتاکسی کوردی، که‌رسته سه‌ره‌کییه‌کانی رسته ، واتا ، که‌رسته ناسه‌ره‌کییه‌کان ، رسته به‌پیی قۆناغه‌کان .</p> <p>- به‌ستانه‌وه‌ی بابه‌ته‌که به ژیا‌نی رۆژانه و هینانه‌وه‌ی نمونه له ژیا‌نی راسته‌وخۆی قوتابیاندا له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا پیویسته نمونه‌کان له‌و زمانه به‌یترینه‌وه که ئیستا وه‌کو نیمچه ستانده‌ریک خۆی ره‌پیشکردوه</p>
<p>11. ئامانجه‌کانی کۆرس- پیشکەش کردنی زانیارییه‌کی گشتی له‌ بوا‌ری زمانه‌وانی بۆ قوتابیان .هه‌روه‌ها قوتابیان بتوانن به‌ شیوه‌یه‌کی زانستی سنوری ئاستی سینتاکس ده‌ستتیشان بکه‌ن و بزائن کام که‌رسته ده‌که‌ویته‌ سنووری ئه‌م ئاسته و شاره‌زایی ته‌واو له‌باره‌ی ئه‌م که‌رستانه‌وه په‌یدا بکه‌ن .</p>
<p>12. ئه‌رکه‌کانی قوتابی:</p> <p>پیویسته قوتابیان به‌ ته‌واوی پابه‌ندی یاسا‌کانی زانکۆ بن له‌ بوا‌ری ئاماده‌بونیان له‌ پۆلدا ، هه‌روه‌ها به‌شدا‌ری بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ی که‌ش و هه‌وا‌یه‌کی پر گه‌توگۆ و له‌بار بره‌خسین بۆ تاوتوی کردنی بابه‌ته‌که ، له‌گه‌ل ئاماده‌کردنی راپۆرت و سیمینار بۆ بابه‌ته‌کان و ئه‌نجامدانی کاری ده‌سته‌جه‌معی له‌ بوا‌ره‌که‌دا .</p>
<p>13. رینگه‌ی وانه ووتنه‌وه</p> <p>له‌ میانه‌ی ووتنه‌وه‌ی بابه‌تی رسته‌سازی پراکتیکیدا، په‌یره‌وی رینگه‌ی محازره و گه‌توگۆ ده‌کریت له‌گه‌ل به‌شدا‌ری کردنی قوتابیان و ره‌خساندنی ژینگه‌یه‌کی زانستی له‌بار .</p>
<p>14. سیسته‌می هه‌سه‌نگاندن</p> <p>- له‌ ته‌واوی کۆرسه‌که‌دا دوو تا‌قیکردنه‌وه ئه‌نجام ده‌دریت . ئه‌گه‌ر پیویستی کرد تا‌قیکردنه‌وه‌یه‌کی به‌ ئاره‌زوویی ئه‌نجام ده‌دریت .</p>
<p>15- ده‌رئه‌نجامه‌کانی فیربوون:</p> <p>- به‌ستانه‌وه‌ی بابه‌ته‌که به‌ ژیا‌نی رۆژانه و هینانه‌وه‌ی نمونه له‌ ژیا‌نی راسته‌وخۆی قوتابیاندا له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا پیویسته نمونه‌کان له‌و زمانه به‌یترینه‌وه که ئیستا وه‌کو نیمچه ستانده‌ریک خۆی ره‌پیشکردوه</p> <p>- قوتابی ئه‌وه‌ی بۆ رۆن ده‌بیته‌وه که جیا‌کردنه‌وه‌ی ئاسته‌کانی زمان بۆ مه‌به‌ستی پسپۆری و لیکۆلینه‌وه‌یه .</p> <p>- ئه‌م کۆرسه ئه‌وه بۆ قوتابیان رۆون ده‌کاته‌وه که ئاستی سینتاکس ئاستیکی گرینگی زمانه ، ئه‌مه ئه‌وه ناگه‌یه‌نی که ئاسته‌کانی تر گرنگ نه‌بن ، به‌لام هه‌نیک له‌ ریزماننووسه‌کان پیا‌یان وایه زمان تا نه‌گاته ئاستی سینتاکس نابیت به‌ زمان .</p> <p>- ئاسۆی بیرکردنه‌وه‌ی فراوانتر ده‌بیته ، سه‌باره‌ت به‌ لیکۆلینه‌وه زمانیه‌کان .</p>

16. لیستی سه‌رچاوه‌کان

- ئەو پرەحمانی حاجی ماری ، بەرھەمە زمانەوانییەکانم ،
- احمد حسن فتح الله ، (1990) ، بکەر وەک بەشیکی سەرەکی رستە لە زمانی کوردیدا ، نامەی ماجستیر
- حاتم ویا (2006) ، پەيوەندیە پۆنانییەکانی نوادته سینتاکییەکان ، نامەی دکتورا ، کۆلیژی زمان ، زانکۆی سەلاحەدین - هەولێر.
- صباح رشید قادر (2007) ، هەندی لایەنی ریزمانی دەسلالات و بەستنه‌وه (GB) لە زمانی کوردیدا ، نامەی دکتورا ، کۆلیژی زمان ، زانکۆی سلیمانی
- ساجیدە عبدالله فەرھادی (2013) ، هەندی لایەنی رستەسازی زمانی کوردی ، چاپخانەیی حاجی هاشم ، هەولێر.
- تالب حسین علی (1998) ، هەندی لایەن لە پەيوەندی نیوان رستە و واتا لە کوردیدا / فەلسەفە ، نامەی دکتورا ، کۆلیجی ئاداب ، زانکۆی سەلاحەدین - هەولێر.
- تالب حسین و ساجیدە عبدالله (2005) ، گری و جۆرەکانی گری لە زمانی کوردیدا ، مجلە الاستاژ ، ژمارە (56)
- عەبدوڵلا حوسین رەسول (2006) ، پوختەییەکی وردی رستەسازی کوردی ، چاپی دووہم ، هەولێر
- عمر احمد عبدالرحمن ، فریزی بەند لە زمانی کوردیدا ، نامەی ماجستیر ، زانکۆی سەلاحەدین.
- قەیس کاکل توفیق (2002) ، پەيوەندیەکانی نیو دەق ، نامەی دکتورا ، کۆلیژی زمان ، زانکۆی سەلاحەدین - هەولێر
- کوردستان موکریان (1986) ، سینتاکسی رستەیی سادە لە زمانی کوردیدا ، دار الحریه للگباعه ، بەغدا.
- محمد معروف فتاح ، لیکۆلینەوہ زمانییەکان ، . (2010)
- وریا عمر امین (2004) ، ئاسۆییەکی تری زمانەوانی ، دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوہی ئاراس.
- دیار عەلی کەمال ریزمانی کوردی لە پوانگەیی بەرھەمەیتان و گوێزانەوہ ، نامەی ماستەر ، زانکۆی سەلاحەدین-2002.

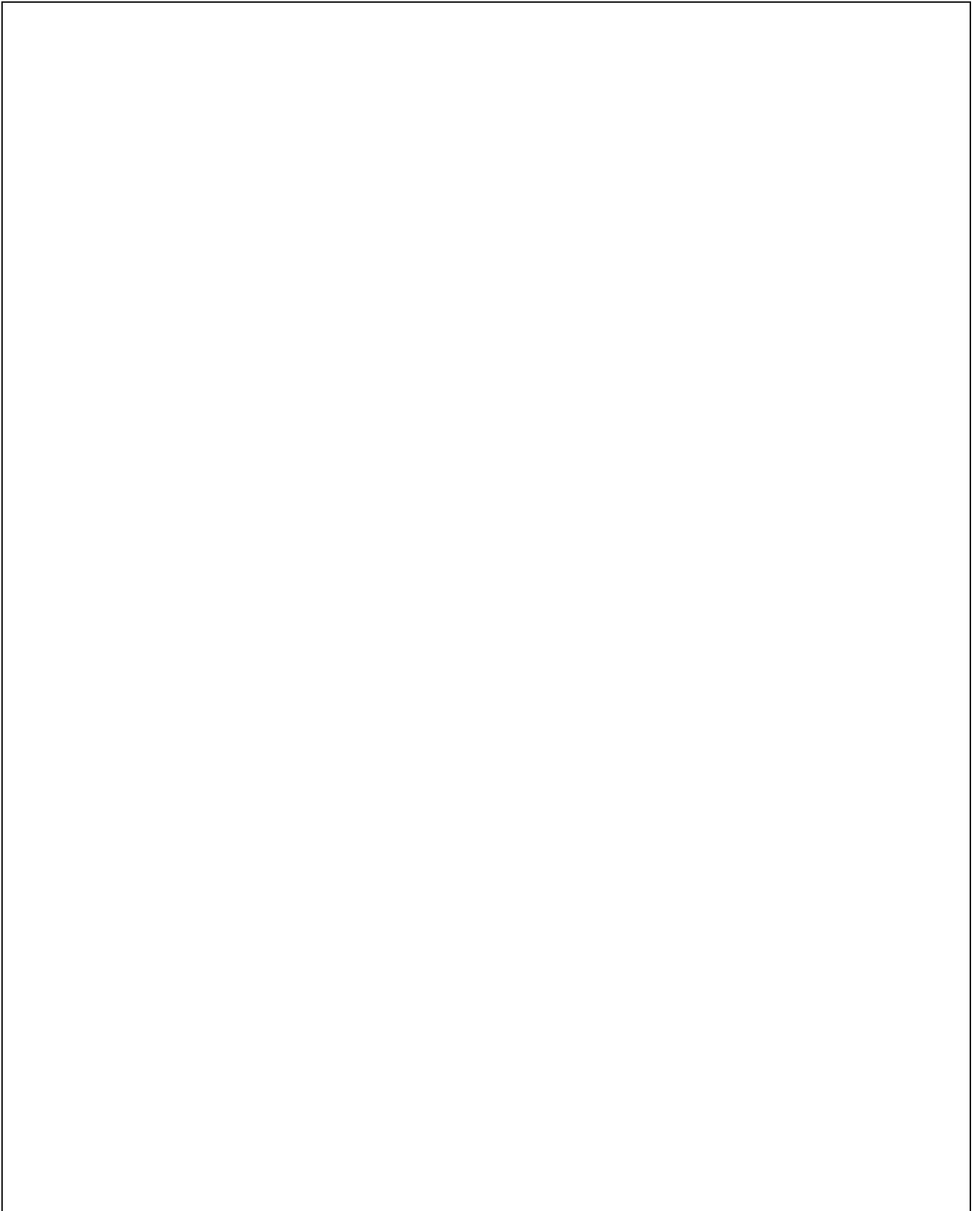
- B , Aarts (2001) English syntax and Argumentation , pal grave : London
- Fattah.M.M (1997) AGEMER Tive grammar of Kurdish , D .thesis , university of Amsterdam.

- الاسنیه التولیدیہ و التحویلیہ و القواعد اللغہ العربیہ (نقريه الاسنیه) ، د.میشال زکریا ، بیروت - 1982.

لاوهكيبهكان:

- زهرى يوسوپوقا (2005) ، شيوهى سليمانى زمانى كوردى ، وهرگيرانى له زمانى روسييه وه: كوردستان موكرىانى ، چاپخانهى وهزارهتى پهروهده ، ههولير.
- شيركو بابان (1996) ، رسته سازى و شيته لكارى زانستى ، چاپخانهى كريستال ، ههولير.
- موديل و موديله كانى ريزمان، وهرگيرانى: د. محهمه دى مه حوى، سليمانى-2009.
- ليژنهى كورپى زانيارى كورد (1976) ، ريزمانى ئاخاوتنى كوردى ، چاپخانهى كورپى زانيارى كورد، به غدا.
- محهمه د مه معروف فه تاح، زمانه وانى، زانكوى سه لاهه ددين - 1989.
- مه كارهس (رسته سازى) وهرگيرانى محمد معروف فتاح ، گوڤارى رۆشنبييرى نوئ (1987)، ژماره (115) ، به غدا.
- ثيان سليمان حاجى، كه رسته به تاله كان له روانگهى تيورى دهسه لات و به ستنه وه ، ههولير 2009

ہفتہ کان	بابہ تہ کان	ژ
ہفتہ ہی (1)	گری و دستنیشانکردنی سنووری گری لہ رستہ دا	
ہفتہ ہی (2)	جورہکانی گری: ۱- گری ناوی: سہرہ و دیارخہرہکانی گ.ن یاساکانی دروستبوونی گری ناوی دیارخہرہکانی پیش سہرہ و دواي سہرہ	
ہفتہ ہی (3)	۲- گری ٹاوه لئاوی و گری ٹاوه لکاري ۳- گری بہند و تايہ تمہندیہکانی	
ہفتہ ہی (4)	۴- گری کاری	
ہفتہ ہی (5)	رستہ و کہرستہکانی رستہ: (بکہر - بہرکار - ٹاوه لگوزارہ)	
ہفتہ ہی (6)	دابہ شکردنی رستہ لہ زمانی کوردیدا یہ کہم: لہ رووی واتاوه: (رستہی سہر سوپمان - راگہ یاندن - پرسیار - فہرماندان... تد)	
ہفتہ ہی (7)	تاقیکردنہ و ہ و پیداجوونہ و ہ	
ہفتہ ہی (8)	دووہم: لہ رووی ٹاوه روکہ و ہ: ۱- رستہی سادہ	
ہفتہ ہی (9)	۲- رستہی ناسادہ آ- لیکدراو: - دابہ شکردنی رستہی لیکدراو بہ پی (ٹامرازہ لیکدہرہکان) - دابہ شکردنی رستہی لیکدراو بہ پی (کاتی کارہکان)	
ہفتہ ہی (10، 11)	ب- رستہی ٹاویتہ (ٹالوز - تیکہ ل)	
ہفتہ ہی (12)	ریگاکانی نواندنی رستہ: 1- ریگای بہ کہ وانہ کردن 2- یاساکانی روناوی فریز	
ہفتہ ہی (13)	3- شیکردنہ و ہی درہختی	
ہفتہ ہی (14)	ریزمانی کاری بوون	
ہفتہ ہی (15)	تاقیکردنہ و ہ	

19. تاقیکردنه وهکان

نمونه‌ی پرسیار :

۱- له م رسته‌یه‌ی خواره‌وه‌دا، سنووری کریکان ده‌ستتیشان بکه

20. تیبینی تر

21. پیداچونه‌وه‌ی هاوه‌ل